

การใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรอมเง็งของจังหวัดตรัง

เพ็ญแข แซ่ลิ้ม¹ ไตรรัตน์ เตชะโต² สุภาพร คล้ายฉิม¹ นันทภัทร คำวิจิตร²

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตตรัง

²คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตตรัง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวรรณกรรมเพลงรอมเง็งของจังหวัดตรัง คุณค่าทางสังคมในวรรณกรรมเพลงรอมเง็งของจังหวัดตรัง และวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรอมเง็งของจังหวัดตรัง เก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญในเขตตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง และตำบลตาเซะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ผลการวิจัยพบว่า รอมเง็งในจังหวัดตรังเข้ามาเมื่อไหร่ที่นั้นไม่สามารถระบุช่วงเวลาแน่ชัดได้แต่สันนิษฐานว่ามีมานานหลายชั่วอายุคน โดยได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากชาวเลเกาะลิบง แสดงในงานมวงกลหรือเทศกาลต่าง ๆ บทร้องเพลงรอมเง็งมีสองลักษณะ คือ บทร้องแบบเดิมที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา และบทร้องที่คิดสดหรือด้นสด เนื้อหาส่วนใหญ่กล่าวถึงความรัก การเกี่ยวพาราสีระหว่างหนุ่มสาว ผู้ขับร้องเพลงรอมเง็งที่ดีต้องมีความจำดี มีไหวพริบปฏิภาณสูง คิดกลอนได้เร็ว มีความคิดแหลมคม วรรณกรรมเพลงรอมเง็งสะท้อนคุณค่าทางสังคมของจังหวัดตรัง ได้แก่สะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยมของชาวบ้าน โดยใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เรียบเรียงเป็นบทเพลงปฎิพากย์ มีการใช้คำซ้ำ คำไวพจน์เพื่อให้สื่ออารมณ์ความรู้สึก และใช้โวหารอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบความรู้สึกนึกคิด

คำสำคัญ: วรรณกรรม รอมเง็ง คุณค่าทางสังคม การใช้ภาษาไทย

Corresponding Author: เพ็ญแข แซ่ลิ้ม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตตรัง ประเทศไทย

Email: penkhae6989@gmail.com

Thai usage in literature of Song Rong Ngeng of Trang Province

Penkhae Saelim^{1*} Trairat Techato^{1*}, Supaporn Klaichim¹ Nanphat khamwijit²

¹Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Trang Campus

²Faculty of Sports Science and Health Sciences, Thailand National Sports University Campus

Abstract

The purpose of this research was to study the literature of Song Rong Ngeng of Trang Province. Social Values in Song Rong Neng Literature of Trang Province and analyze the use of Thai language in the literature of Rong Neng Song of Trang Province. Data were collected by objective interviews from key informants in Koh Libong sub-district, Kantang district and Ta Se sub-district, Yan Ta Khao district, Trang province.

The results showed that When a vice-ngeng in Trang came in, the exact time period cannot be determined, but it is assumed that it has been around for many generations. It has been inherited from the people of Koh Lanta. They are performed at auspicious events or festivals. There are two types of Rong Neng singing songs, namely the original song that has been passed down from generation to generation. and fresh or improvised songs Most of the content is about love and courtship between young people. A good Rong Neng tuner must have a good memory. and with high wit think fast have a keen mind Rong Neng Song Literature reflects the social values of Trang Province such as reflects the way of life, beliefs and values of the villagers in Trang Province using the southern Thai language, which is characterized as a anthem Words are repeated to convey emotion. or access the content of the song and most choose to use rhetorical metaphors to compare feelings.

Keywords: literature, Rong Ngeng, social values, Thai usage

Corresponding Author: Penkhae Saelim, Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Trang Campus, Email: penkhae6989@gmail.com

บทนำ

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย สภาพพื้นที่โดยทั่วไปส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นควน (เนิน) สูง ๆ ต่ำ ๆ สลับด้วยภูเขาใหญ่เล็กกระจายอยู่ทั่วไป มีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเล็กน้อย และมีเกาะรายล้อมอยู่เป็นจำนวนมาก การประกอบอาชีพในจังหวัดตรังสัมพันธ์กับพื้นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา ปลูกปาล์ม น้ำมัน สวนมะพร้าว ปลูกข้าว รองลงมาประกอบอาชีพการประมง อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร และการพาณิชย์ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม และใช้ภาษาไทยท้องถิ่นภาคใต้เป็นภาษาหลักในการสื่อสาร สังคม วัฒนธรรม และประเพณี ของจังหวัดตรังมีลักษณะเป็นพหุวัฒนธรรม ประชาชนที่มีเชื้อสายไทยนับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อ ศรัทธา ค่านิยม วิถีชีวิตแบบไทยพุทธ เช่น มีประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีวันสารทไทย ประเพณีชักพระ ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อ ศรัทธา ค่านิยม วิถีชีวิตแบบไทยมุสลิม เช่น ประเพณีสุนัต ประเพณีงานศพ ประเพณีงานแต่งงาน ประเพณีวันฮารีรายอ ประชาชนที่มีเชื้อสายจีนจะมีความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีลักษณะผสมผสานระหว่างไทย-จีน เช่น ประเพณีวันตรุษจีน ประเพณีไหว้พระจันทร์ ประเพณีวันสาทรจีน ประเพณีกินเจ (สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. 2563: 180)

จังหวัดตรังมีศิลปะการแสดงอยู่คู่ชาวตรังมาอย่างช้านานหลายอย่าง เช่น การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ ดังคำที่ว่า “มาเมืองตรังไม่หนังก็โนราห์” ลิเกป่า โนราโกลอน กลอนลาน และรองเง็ง หรือล้อเง็ง ซึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทร้อยกรองที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดโดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการปลุกอารมณ์และความรู้สึกของผู้ฟัง มีผู้ขับร้องเป็นผู้ปลุกอารมณ์ให้รับรู้หรือเร่งเร้าความรู้สึกต่าง ๆ ให้เด่นชัดขึ้น (เด่นศิริ สีนสีบล, 2564, น. 1) บทเพลงรองเง็งมีลักษณะเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะประเภทเพลงพื้นบ้านซึ่งถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาโดยการบอกเล่าหรือท่องจำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 1017) เป็นศิลปะการแสดงที่สื่อความบันเทิงผ่านการดูและการฟังควบคู่กันไป โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ภาษา (บทร้องและบทเจรจา) มีดนตรีประกอบจังหวะทำนอง และการรำหรือการออกท่าประกอบ ในองค์ประกอบที่สำคัญเหล่านี้จะเน้นที่การใช้ภาษาเป็นพิเศษ เพราะใช้ขับร้องให้เป็นบทกลอนตามจังหวะทำนองนั้นๆ เดิมบทขับร้องรองเง็งจะใช้ภาษามลายูถิ่น ต่อมามีการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มเติมด้วย เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังมากขึ้น เป็นการละเล่นของชาวบ้านประเภทผสานระหว่างทำเต็นกับบทร้อง การเล่นเหมือนกับรำวงทั่วไป กล่าวคือจะมีการจัดตั้งคณะล้อเง็งขึ้นเป็นคณะ คณะหนึ่งจะมีนางรำ ประมาณ ๔ - ๑๐ คน นางรำเหล่านี้จะถูกฝึกให้มีความชำนาญในจังหวะการเต้นแบบต่าง ๆ พร้อมกันนั้นก็ต้องสามารถร้องเนื้อร้องได้ทุกทำนอง ต้องรู้ทั้งบทกลอนที่ท่องจำกันมาและสามารถผูกกลอนสดขึ้นร้องโต้ตอบกับคู่รำได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ส่วนใหญ่นางรำเหล่านี้มักจะได้รับฝึกตั้งแต่วัยเยาว์เป็นเด็ก ในคณะหนึ่ง ๆ มักจะเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน หรือไม่ก็เป็นเครือญาติกัน หรือเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน เพราะจะสะดวกในการฝึกซ้อมและการรวมตัวเมื่อมีผู้มาติดต่อรับไปแสดง เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานเทศกาลของหมู่บ้าน และ งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ในคณะจะมีนายโรงคนหนึ่งซึ่งมักจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีความรู้เกี่ยวกับขนบนิยมเป็นอย่างดีและมักจะเป็นมือซอหรือมือไวโอลินประจำคณะด้วยการละเล่นรองเง็งในเมืองตรังมีได้จำกัดผู้ชมอยู่ในกลุ่มมุสลิมเท่านั้นชาวไทยพุทธที่มีงานมงคล เช่น แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ก็รับรองเง็งมาเล่นเช่นกัน ในงานประจำปีของจังหวัด สมัยแรกๆ ก็เคยมีรองเง็งมาแสดงด้วย ทุกวันนี้ที่เมืองตรัง หากคณะรองเง็งอาชีพได้ยากแล้ว แต่มีกลุ่มที่ยังพอรวบรวมพ่อเพลงแม่เพลงและคนเล่นดนตรีมีร้องรำกันได้บ้างในยามที่มีงานรื่นเริงของหมู่บ้าน เช่น บ้านพรุใหญ่ ตำบลบางหมาก ตำบลวังวน เกาะลิบง อำเภอกันตัง กลุ่มเหล่านี้บ้างก็ไปเล่นให้เพื่อนฝูงในต่างตำบล หมู่บ้านก็มี สำหรับที่บ้านหลังเขา เกาะลิบง กล่าวกันว่าแม้นยามค่อนข้างขณะกำลังกริดยาง ยังคงมีเสียงขับขานเพลงรองเง็งโต้ตอบกันจากต้นยาง ต้นโน้นต้นนี้เป็นที่ครึกครื้น สืบทอดชีวิตวิญญูณให้รองเง็งยังคงอยู่คู่เมืองตรังต่อไป (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. 2542, น. 188)

วรรณกรรมเพลงรณรงค์เป็นบทเพลงที่มีจังหวะและทำนองที่สนุก ร้อยเรียงคำเป็นบทร้องด้วยภาษาไทย ถิ่นใต้ บางจังหวะมีลักษณะเร็วร่าทำให้ผู้ฟังฟังเนื้อเพลงไม่ทัน หรือฟังไม่ชัด จึงไม่เข้าใจความหมายของเนื้อเพลง และบางบทเพลงมีการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เฉพาะพื้นที่ ยิ่งทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจความหมาย การศึกษาภาษาถิ่นจึงควรศึกษาทั้งคำและสำนวนเพื่อให้เข้าใจการใช้ภาษาอย่างมีชั้นเชิง (ปริยา หิรัญประดิษฐ์, 2555, น. 32-44) และเนื้อหาของบทเพลงอาจมีแนวคิดมาจากเหตุการณ์ทางสังคม ประสบการณ์การดำรงชีวิต ทัศนคติและอารมณ์ของนักประพันธ์เพลง ถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียบเรียงขึ้น ประกอบด้วยเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ทำให้เกิดความไพเราะ สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียง ประโยค และการใช้โวหาร (ขวัญใจ บุญคุ้ม, 2559, น. 1) การศึกษาการใช้ภาษาจึงมีความสำคัญ ปัจจุบันการแสดงรณรงค์แบบดั้งเดิมของชาวบ้านมีลดน้อยลงจะมีการแสดงในบางพื้นที่ เช่น ในพื้นที่เกาะลิบง ตำบลลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง และชุมชนบ้านตะเซะ ตำบลทุ่งกระปือ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ติดทะเล และมีชาวไทยมุสลิมอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับประวัติความเป็นมาของรณรงค์ (สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529) ผู้วิจัยจึงกำหนดพื้นที่การศึกษาบทเพลงรณรงค์ในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อเป็นการกระตุ้นการอนุรักษ์และสืบสานรณรงค์ของจังหวัดตรังให้คงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาคุณค่าทางสังคมในวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง
3. เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร คือ คณะรณรงค์ ผู้ขับร้องเพลงรณรงค์ ในจังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าคณะรณรงค์ และ ผู้ขับร้องเพลงรณรงค์ ในพื้นที่ชุมชนบ้านเกาะลิบงในตำบลลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 2 คน และชุมชนบ้านตะเซะในตำบลทุ่งกระปือ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 2 คน โดยเจาะจงเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเอกพันธ์ (Homogeneous Sampling) (ชำนาญ ปานาวงษ์, 2563, น.100)

การสร้าง และตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (รัตนะ บัวสนธ์, 2556, น. 118-119) ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence: IOC) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง รวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ลักษณะวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง ได้แก่ ประวัติความเป็นมา โอกาสในการแสดง คุณลักษณะของผู้ขับร้อง และบทเพลงรณรงค์ คุณค่าทางสังคมวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง ได้แก่ วิถีชีวิต ค่านิยม และความเชื่อ การใช้ภาษาไทย ได้แก่ ฉันทลักษณ์ ภาษา ถ้อยคำ และสำนวนโวหาร ในวรรณกรรมเพลงรณรงค์ของจังหวัดตรัง จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกึ่งมี

โครงสร้าง โดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียงกับผู้ที่ให้ข้อมูลเป็นสำคัญซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้านทางด้านร้องเงี้ยวในชุมชนบนเกาะลิบงในตำบลลิบง อำเภอกันตัง และชุมชนบ้านตะชะชะในตำบลทุ่งกระปือ อำเภอย่านตาขาว ของจังหวัดตรังซึ่งเป็นชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยอยู่ติดทะเลและส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

วิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า จากข้อมูลเอกสารและข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นสำคัญทั้งสองแหล่ง เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ ตามหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

วรรณกรรมเพลงร้องเงี้ยวของจังหวัดตรัง

1. ประวัติความเป็นมาของวรรณกรรมเพลงร้องเงี้ยวของจังหวัดตรัง

ร้องเงี้ยวในจังหวัดตรังเข้ามาเมื่อไหร่ไม่สามารถระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมได้ มีการบอกเล่าสืบต่อกันมาว่ามีมานานหลายชั่วอายุคน หรือประมาณ 200 กว่าปีแล้ว ประวัติความเป็นมาแยกออกเป็น 2 กระแส

1.1 เป็นการละเล่นของชาวเกาะทางภาคใต้ ซึ่งเมื่อว่างจากการทำงาน หรือเมื่อมีกิจกรรมสนุกๆ ก็ได้คิดแต่งบทเพลงมาขับกล่อม มีจังหวะเคาะประกอบเสียงเพลง มีการเดินรำเพิ่มความสนุกสนาน ต่อมาจึงมีการเพิ่มเครื่องประกอบจังหวะ คิดทำรำประกอบเพลง เดิมปราชญ์ชาวบ้านใช้ภาษามลายูถิ่นในการขับร้อง และลดน้อยลงตามกาลเวลา ปัจจุบันนิยมขับร้องด้วยภาษาไทยถิ่น

1.2 ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากเกาะปีนัง และร้องเงี้ยวชาวเลเกาะลันตา ซึ่งเมื่อมีโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยก็นำเอาการละเล่นเข้ามาด้วย

2. โอกาสในการแสดงร้องเงี้ยวของจังหวัดตรัง

ร้องเงี้ยวเป็นศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นอีกอย่างหนึ่งของจังหวัดตรังและได้รับความนิยมทั้งชาวไทยพุทธและมุสลิม ผู้ขับร้องมีทั้งชาวไทยและมุสลิมเช่นกัน การแสดงร้องเงี้ยวในจังหวัดตรัง สามารถแสดงได้หลายโอกาส เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานเทศกาลต่าง ๆ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยได้รับความนิยมจากผู้คนทุกระดับชั้น

3. คุณลักษณะของผู้ขับร้องร้องเงี้ยว และลักษณะของจังหวัดตรัง

วรรณกรรมเพลงร้องเงี้ยวในจังหวัดตรังจำแนกได้ 2 ประเภท คือ 1) บทเพลงที่ขับร้องสืบต่อกันมา 2) บทเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาของเพลงจะมีใจความร่วมสมัย เพลงร้องเงี้ยวมีชื่อเรียกตามภาษามลายูว่า ลาฮู ลาฮูที่ร้องสืบต่อๆ กันมานั้น ไม่มีผู้ขับร้องคนใดยืนยันได้ว่าเป็นลาฮูแบบดั้งเดิมอย่างแท้จริง เพราะลักษณะของการแต่งเพลง สามารถเปลี่ยนแปลงคำได้ สามารถสรรหาคำมาแทรกเสริมเพิ่มเติมได้ แต่ต้องคงเค้าความเดิมอยู่ ดังนั้นลาฮูหรือบทเพลงร้องเงี้ยวเดียวกันอาจมีเนื้อร้องที่ต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ การเชื่อมโยงเรื่องราว การใช้ภาษาของผู้ขับร้อง คุณลักษณะของผู้ขับร้องร้องเงี้ยวจึงต้องมีความจำดี มีไหวพริบปฏิภาณสูง มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา มีคลังคำ สามารถคิด เรียบเรียง คำกลอนได้เร็ว จึงจะสามารถขับร้องได้ดี บางเพลงสามารถร้องได้หลายทำนอง ผู้ขับร้องจะต้องฟังเสียงจังหวะดนตรีเพื่อขับร้องให้ลงจังหวะ บางเพลงอาจต้องเพิ่มคำสร้อย บางเพลงอาจลดคำแต่ยังคงความหมายเดิม

โดยทั่วไปจังหวะเพลงร้องเงี้ยวที่นิยมขับร้องในจังหวัดตรังมี 8 จังหวะ ได้แก่ หาดทรายยาว หาดทรายสั้น ชินาโดง สร้อยกำ หยางโฮง อิติปะยัง และมะฮินัง บางจังหวะต้องมีลูกคู่รับจึงจะสนุกสนาน ลักษณะบทเพลงมักจะขึ้นต้นด้วยตันหยงหรือบุหงาตันหยง แล้วตามด้วยชื่อต้นไม้หรือชื่ออื่นที่ต้องการพูดถึง บางครั้งผู้ขับร้องจะให้

เสียงจิ้งหะลากเสียงไปเอง จนถึงจิ้งหะที่ต้องเอ่ยชื่อต้นไม้จึงจะขับร้อง การเรียกชื่อเพลงบ้างเรียกเพลงต้นหยง เพราะขึ้นต้นด้วยคำว่าต้นหยง บ้างเรียกชื่อเพลงตามชื่อต้นไม้ในเรื่อง บางเพลงมีชื่อเหมือนกันแต่มีเนื้อร้องต่างออกไป และบางเพลงที่สามารถร้องได้หลายทำนอง ผู้ขับร้องจะต้องฟังเสียงดนตรีและก็ใส่คำสร้อยเข้าไปเอง บางเพลงก็มีจิ้งหะให้ลูกคู่ร้องรับด้วย ภาษาที่ใช้ในบทเพลงจะเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งบางคำมีใช้เฉพาะถิ่นอาจทำให้ผู้ฟังที่เป็นคนต่างถิ่นไม่เข้าใจความหมายได้ ดังนั้นการศึกษาการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรองเง็งของจังหวัดตรัง จึงได้แทรกความหมายของภาษาไทยถิ่นใต้ไว้ด้วย

ตัวอย่างบทร้องที่ขึ้นต้นด้วยต้นหยง และบุหงาต้นหยง

เพลงชมปลาพะยูน

บุหงาต้นหยง	หยงไหนใจหนอยยังอยู่ต้นจำปูน
มาและน้องมาดูพะยูน	มันดำผุดดำว่ายอยู่ที่ห้องเล
จิจาหน้าไย	พอมองไปก็เห็นหญ้าทะเล
ดำผุดดำว่ายใต้ห้องเล	หญ้าทะเลเป็นอาหารของพะยูน

ตัวอย่างบทร้องที่มีชื่อเพลงเหมือนกันแต่มีเนื้อร้องต่างกัน

เพลงต้นผักกาด (1)

บุหงาต้นหยง	กำพงน้องหนอยยังต้นผักกาด
เก็บข้าวเก็บน้ำเสียให้ขาด	ไปไหว้พระธาตุหลาดเมืองคอน
คนดีหม้ายเบ๊ย	บังนื้อเสียให้น้องก่อน
ไปไหว้พระธาตุหลาดเมืองคอน	ขอพรน้องหนอยให้ได้กัน

(คำว่า ขาด หมายถึง หมด, หลาด หมายถึง ตลาด)

เพลงต้นผักกาด (2)

บุหงาแลต้นหยง	หยงไหนนั่นแลต้นผักกาด
น้องออกไปเดินริมชายหาด	เห็นคลื่นมันสาดน้ำเลเขียว
คลองเหลียนท่าใด	น้องไม่รักใครรักบังคนเดียว
เห็นคลื่นมันสาดน้ำเลเขียว	น้องรักบังคนเดียวไม่รักใคร

ตัวอย่างบทร้องที่ผู้ขับร้องปล่อยให้จิ้งหะทำนองลากเสียงไป แล้วเริ่มขับร้องตรงจิ้งหะที่ต้องเอ่ยชื่อต้นไม้

เพลงต้นแตง

.....	ต้นแตง
รักน้องบังรักแรง	รักเหมือนลูกแดงนอนในเปล
บังไม่ไปไหน	ไม่ให้ใครเข้ามาเว
รักเหมือนลูกแดงอยู่ในเปล	ไม่ให้ใครมาเวแทนบัง

เพลงต้นแตงมีทั้งในรูปแบบดั้งเดิมและเรียบเรียงขึ้นมาใหม่เพื่อให้ทันสมัย ถูกใจผู้ชมผู้ฟัง ดังนี้

เพลงต้นแดง (เนื้อหาใหม่)

.....	ต้นแดง
ลูกสาวของใครอยู่ดีแรง	น้องทาหลู้ตปากแดงตัวขาวๆ
เวลาน้องสาวเดิน	ซังงามเหลือเกินไว้ผมยาว
ทารูดปากแดงตัวขาวๆ	คนผมยาวคนนี้ถูกใจบัง
(คำว่า หลู้ต หมายถึง ลิปสติก)	

ตัวอย่าง บทร้องที่เรียบเรียงขึ้นมาใหม่ร่วมสมัยกับผู้ชมผู้ฟังในเวลานั้น

เพลงต้นพรา

.....	ต้นพรา
สวยหนักน้องสวยหนา	สวยเหมือนดาราสอลิวด
น้องไม่ใช่ลูกคนรวย	แต่ว่าความสวยไม่ต้องพูด
สวยเหมือนดาราสอลิวด	พอน้องทำหน้าที่ถูกใจบัง

คุณค่าทางสังคมในวรรณกรรมเพลงร้องเงี้ยวของจังหวัดตรัง

ร้องเงี้ยวนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพื่อความบันเทิงแก่คนในชุมชนหรือสังคมแล้ว ในวรรณกรรมเพลงร้องเงี้ยวยังได้สอดแทรกความรู้ บอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยม และแฝงข้อคิดคติสอนใจแก่ผู้ชมหรือผู้ฟังอีกด้วย คุณค่าทางสังคมในวรรณกรรมเพลงร้องเงี้ยวของจังหวัดตรัง ได้แก่

1. บทร้องสะท้อนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เช่น เพลงต้นแดง เพลงย่าหนัด

เพลงต้นแดง

.....	ต้นแดง
รักน้องพันเหลือล้น	ถ้าบังคลิ่นพันบังเอาไว้
เป็นผ้าเป็นผ้อน	เอาใส่หีบไว้ก่อนค่อยเอาออกใช้
ถ้าบังคลิ่นๆเอาไว้	ไม่ให้น้องไปได้กับคนอื่น

เพลงย่าหนัด

บุหงาตันหยง	กำปงแหละน้องตันย่าหนัด
ขอลามสักสิ่งน้องผมตัด	ว่าสุเหร่ากับวัดน้องหนัดไหน
นิจจาสุเหร่าคนแขก	มันไม่แปลกวัดคนไทย
สุเหร่ากับวัดน้องหนัดไหน	สองสิ่งนี้หนอนหนัดไหนดี

(คำว่า ย่าหนัด หมายถึง สับปะรด คำว่า หนัด มาจากคำว่า ถนัด ในที่นี้หมายถึง ชื่นชอบบุคคลที่นับถือศาสนาพุทธหรืออิสลาม บทร้องนี้นอกจากสะท้อนวิถีชีวิตแล้วยังสะท้อนความสามารถของผู้ขับร้องที่ต้องการเล่นเสียงคำด้วย)

2. บทร้องที่สะท้อนความเชื่อ การเวียนว่ายตายเกิด เรื่องเวรกรรม การทำเสน่ห์ เช่น

เพลงดอกหนูน

บุหงาตันหยง	หยงไทรละน้องยังซื้อดอกหนูน
เกิดมาชาตินี้ไม่มีบุญ	อะไรแทนคุณน้องบุญเลิศ
ไม่ได้ร่วมห้อง	พาพี่น้องกันไปเกิด
อะไรแทนคุณน้องบุญเลิศ	พี่ไปเกิดชาติหน้าค่อยทำกัน

เพลงตันเหร

บุหงาตันหยง	หยงไหฺรใจหนอนี้แหละตันเหร
หลบบ้านไม่รอดเสียแล้วได้ ¹	เพราะถูกเต้ ² น้ำตาปลายหยง
ตักข้าวหนึ่งหวัค	พอคิดถึงคนรักน้องกินข้าวไม่ลง
ถูกเต้ ² น้ำตาปลาดุหยง	น้องกินข้าวไม่ลงสักคำเดียว

(คำว่า เต้¹ เป็นคำกริยาช่วยท้ายความเพื่อย้ำความให้หนักแน่น มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า นะ ในที่นี้หมายถึง กลับบ้านไม่ได้แล้วนะ คำว่า เต้² หมายถึง เสน่ห์ ในที่นี้หมายถึง โดนทำเสน่ห์)

3. วรรณกรรมเพลงรองเง็งที่สะท้อนค่านิยม ได้แก่ เช่น ค่านิยมเรื่องความรัก ไม่แต่งงาน กับคนที่เป็นม่าย ค่านิยมการปลูกพื้ทองหรือการเลี่ยมพื้ด้วยทองคำเพื่อแสดงถึงความมั่งมี

เพลงตันดีป्ली

บุหงาตันหยง	หยงไหฺรบังหนอนตันดีป्ली
เสียตายเป็นบ่าวมาทั้งที่	ไต่รที่มาแต่งงานกับแม่ม่าย
หรือว่าขัดสน	สาวสาววังวนหาไม่ได้
ไต่รที่มาแต่งงานกับแม่ม่าย	น่าอายบังหนอเพื่อนคราวกัน

เพลงดอกยาง

บุหงาตันหยง	หยงไหฺรละน้องหยงดอกยาง
ขอถามน้องสาวแม่เอวบาง	พื้ทองซี่ห่างใครปลูกให้
ไอ้ น้องคนดี	ปลูกที่ไหนสักทีละแม่โฉมฉาย
พื้ทองซี่ห่างใครปลูกให้	ขอเอวละน้องผ้าลายดอก

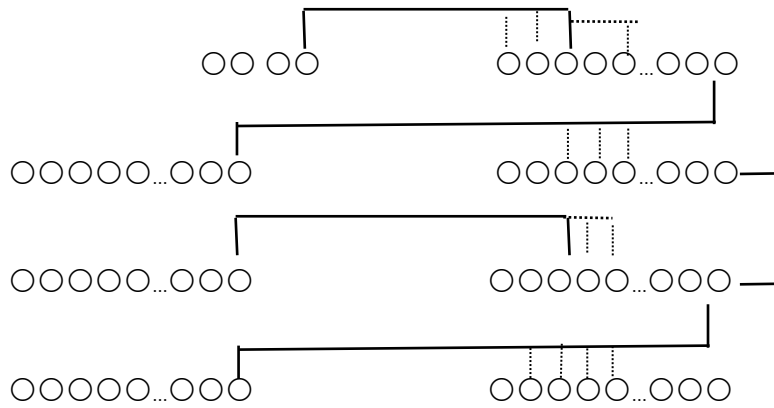
การใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรองเง็งของจังหวัดตรัง

1. ฉันทลักษณ์ของวรรณกรรมเพลงรองเง็ง

วรรณกรรมเพลงรองเง็งของจังหวัดตรัง มีลักษณะเป็นกลอนชาวบ้านอย่างหนึ่ง มีการส่งสัมผัสคล้ายกลอนแปด 1 บท จะมี 7-8 วรรค บทที่มี 7 วรรค จะไม่มีคำร้องในวรรคแรก แต่ใช้เสียงดนตรีลากเสียง และเริ่มร้องในวรรคที่ 2 บทที่มี 8 วรรค จะขึ้นต้นด้วย *ตันหยง ตันหยง* หรือ *บุหงาตันหยง* เป็นวรรคแรก เพลงรองเง็งแต่ละวรรคมีจำนวนคำไม่เท่ากัน ลักษณะการส่งสัมผัสมีดังนี้

- 1.1 คำสุดท้ายของวรรคแรกจะไปซ้ำหรือสัมผัสกับคำที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 หรือ 4 หรือ 5 ในวรรคที่ 2
- 1.2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3
- 1.3 คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 ส่งสัมผัสกับคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคที่ 4 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจังหวะและการลากเสียงของผู้ขับร้อง
- 1.4 คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 6
- 1.5 คำสุดท้ายของวรรคที่ 5 สัมผัสกับคำที่ 3 หรือ 4 หรือ 5 ของวรรคที่ 6 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจังหวะและการลากเสียงของผู้ขับร้อง
- 1.6 คำสุดท้ายของวรรคที่ 6 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 7
- 1.7 คำสุดท้ายของวรรคที่ 7 ส่งสัมผัสกับคำที่ 2 หรือ 3 หรือ 4 หรือ 5 ของวรรคที่ 8 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจังหวะและการลากเสียงของผู้ขับร้อง
- 1.8 ถ้อยคำในวรรคที่ 4 กับถ้อยคำในวรรคที่ 7 จะเป็นข้อความเดียวกันเพื่อย้ำความ ให้ความไพเราะ และความสมบูรณ์ของบทเพลง

ฉันทลักษณ์วรรณกรรมเพลงร้องเงืง

2. ภาษา ถ้อยคำของวรรณกรรมเพลงร้องเงืง

บทเพลงวรรณกรรมเพลงร้องเงืงของจังหวัดตรังเรียบเรียงด้วยภาษาไทยถิ่นใต้ มีการเล่นคำ โดยใช้คำซ้ำ คำไวพจน์ซึ่งเป็นคำพ้องความหมายที่เขียนต่างกัน อ่านออกเสียงต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน เพื่อสื่ออารมณ์ ตัวอย่างบทเพลงที่มีการเล่นคำ โดยใช้ซ้ำคำเพื่อสื่ออารมณ์ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ต้นทับทิม

.....	ต้นทับทิม
เวลาน้องสาวยิ้ม	งามเหมือนดอกทับทิมดอกแรกบาน
รอยซึ้งน้องยิ้ม	ยิ้มกับบังยิ้มให้นานๆ
เหมือนดอกทับทิมดอกแรกบาน	พอน้องยิ้มนานๆ บังเข้าใจ

ตัวอย่างบทเพลงที่มีการใช้คำไวพจน์ ที่เขียนต่างกัน แต่ใช้ในความหมายเหมือนกัน

เพลงต้นทัง

ต้นหยง ต้นหยง	กำปงแหละน้องที่ต้นทัง
ถ้าบังตายก่อนน้องตายหลัง	ทำบุญบังมั้งน้องคววาด
สี่สิบเจ็ดวัน	น้องผมสั้นอย่าให้ขาด
ทำบุญบังมั้งน้องคววาด	อย่าให้ขาดน้องเหอที่บังสั่ง

คำว่า น้อง น้องคววาด ร้อยซึ้ง และน้องเนื้ออ่อน เป็นคำไวพจน์ คือเป็นคำที่เขียนต่างกัน อ่านออกเสียงต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน ในที่นี้ หมายถึง ผู้หญิงคนรัก

3. การใช้โวหารในวรรณกรรมเพลงร้องเงืงของจังหวัดตรัง

ลักษณะโวหารที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงร้องเงืงของจังหวัดตรัง เช่น อุปมาอุปมัยโวหารซึ่งใช้คำเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง

ตัวอย่างบทเพลงที่มีเนื้อหาเปรียบเทียบ

เพลงต้นตีปลี

ต้นหยง ต้นหยง	กำปงแหละน้องที่ต้นตีปลี
บังเข้ามาโหยในบ้านนี้	ญาติพี่น้องก็หาม่าย
เปรียบเหมือนลูกนก	มาตกที่กิ่งไม้
ญาติพี่น้องก็หาม่าย	ทำพริ่อละน้องเราได้กัน

เพลงต้นดีป्ली มีเนื้อหาเปรียบเทียบความเป็นอยู่ของ บัง ซึ่งหมายถึง ผู้ชาย ที่ต้องพลัดถิ่นมาอาศัยในสถานที่ที่ไม่มีญาติพี่น้อง กับลูกนกที่พลัดตกจากรังมาเกาะกิ่งไม้อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง

ตัวอย่างบทร้องที่มีการใช้โวหารการเปรียบเทียบเชิงอุปมาอุปไมย และบุคลาธิษฐาน

เพลงต้นส้มเหมา

บุหงาต้นหยง	กำพวงแล่นองชูต้นส้มเหมา
ตัวพีนี่เหมือนกับบรวงข้าว	ถูกแกะน้องสาวเก็บบรวงไป
เหมือนปลาในวัง	ใจน้องมันขังไว้ไม่ไปไหน
ถูกแกะของน้องเก็บบรวงไป	เห็นใจพี่มั่งหวังรักจริง

(แกะ หมายถึง เครื่องมือเก็บข้าวอย่างหนึ่งชวานาภาคใต้)

บทเพลงมีการเปรียบเทียบผู้ชายเป็นดั่งรวงข้าว ที่ถูกแกะของผู้หญิงเก็บไป และเปรียบผู้ชายเป็นดั่งปลาที่ถูกใจของผู้หญิงขังเอาไว้ไม่ให้ไปไหน ในบทร้องนี้ได้มีการนำบุคลาธิษฐาน “ใจ” ซึ่งปกติจะทำหน้าที่รู้สึกนึก และคิด เช่น ใจก็คิดว่าอย่างนั้น หัวใจ เช่น ใจเต้น ลมหายใจ เช่น กลั่นใจ อึดใจ หายใจ ความรู้สึกนึกคิด เช่น ใจคด ใจซื่อ หรือหมายถึงจุดสำคัญของบางสิ่งบางอย่าง เช่น ใจมือ บริเวณที่ถือว่าเป็นจุดสำคัญของสถานที่ เช่น ใจบ้านใจเมือง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2565, 10 มกราคม) ไม่สามารถทำหน้าที่ ขัง สิ่งใดได้ แต่ในที่นี้ปราศรัยชาวบ้านนักแต่งเพลงให้ ใจผู้หญิง ทำหน้าที่ขัง ใจ ผู้ชายไว้

วรรณกรรมเพลงรื่องเง้งของจังหวัดตรังเป็นวรรณกรรมเพลงชาวบ้านนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินให้เกิดขึ้นในชุมชน สังคมแล้วยังมีคุณค่าสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาการใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหารอีกด้วย

อภิปรายผล

การศึกษาการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรื่องเง้งของจังหวัดตรังนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาลักษณะวรรณกรรม คุณค่าทางสังคม และการใช้ภาษาไทยในบทเพลงรื่องเง้ง โดยผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

1. รื่องเง้งหรือล้อเง้งหรือต้นหยงในจังหวัดตรังนั้นยากที่จะระบุได้ชัดว่าเกิดขึ้นเมื่อใด สอดคล้องกับงานวิจัยมาโนชญ์ ยกเชื้อ (2555) พบว่า เพลงต้นหยงเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านซึ่งได้พัฒนามาจากการแสดงรื่องเง้ง ไม่ทราบหลักฐานที่แน่ชัดว่าใครเป็นผู้ริเริ่มและเกิดขึ้นเมื่อปีใด

2. ลักษณะวรรณกรรมเพลงรื่องเง้งของจังหวัดตรัง พบว่า มีทั้งรูปแบบดั้งเดิมที่ถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ และรูปแบบที่มีการดัดแปลงหรือแต่งใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมร่วมสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องวรรณกรรมพื้นบ้านที่ระบุว่าเป็นวรรณกรรมที่ถ่ายทอดกันด้วยความจำ ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแน่ชัด และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามผู้ขับร้องและบริบททางสังคม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2554) นอกจากนี้ ลักษณะการขับร้องแบบปฏิพากย์และการต้นสดยังสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาและไหวพริบของผู้ขับร้อง ซึ่งสอดคล้องกับชญาดา รัตนพันธ์ ชนัย วรรณะสี และ อุษา สบฤกษ์. (2560) ซึ่งได้เปรียบเทียบการแสดงรื่องเง้งฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตก พบว่าบทเพลงและทำนองเพลงรื่องเง้งฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นรื่องเง้งชาวเลจะเป็นภาษามลายู มี 2 ลักษณะ คือ 1) บทร้องที่จำสืบทอดมาเป็นภาษามลายู 2) บทร้องที่มีสร้อยรับ เป็นการร้องโต้ตอบระหว่างนักแสดงหญิงกับชายที่เป็นคู่เต้นในทำนองเกี่ยวพาราสิ

3. ด้านคุณค่าทางสังคม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วรรณกรรมเพลงรื่องเง้งสะท้อนค่านิยม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในสังคมจังหวัดตรังอย่างชัดเจน ทั้งในด้านความรัก บทบาททางสังคม ตลอดจนความเชื่อเรื่องบาปบุญ คุณโทษ และไสยศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวิเคราะห์คุณค่าทางสังคมจากรวมที่มองว่าวรรณกรรมเป็นเครื่องสะท้อนความเชื่อและค่านิยมของสังคม (สวนิต ยมาภัย, 2562) อีกทั้งยังสอดคล้องกับ

แนวคิดของประพนธ์ เรื่องณรงค์ (2559) ที่กล่าวว่าวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นผลผลิตของภูมิปัญญาชาวบ้านที่สะท้อนโลกทัศน์และประสบการณ์ของผู้คนในสังคมอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ บทเพลงรองเง็งมีทั้งการเกี่ยวพาราฮี การตักเตือน และการสะท้อนคติชีวิต ยังแสดงให้เห็นบทบาทของวรรณกรรมในฐานะเครื่องมือทางสังคมที่ใช้ในการถ่ายทอดค่านิยมและควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าวรรณกรรมมิได้มีเพียงบทบาทด้านความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทเชิงสั่งสอนและสร้างความเข้าใจร่วมกันในสังคม

3. ด้านการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงรองเง็ง ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นหลัก โดยมีลักษณะเด่นคือการใช้คำศัพท์เฉพาะถิ่น การเล่นคำโดยใช้การซ้ำคำ การใช้โวหารเปรียบเทียบ สอดคล้องกับแนวคิดของบุปผา บุญทิพย์ (2562, น. 3-15-3-23) คำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย เป็นคำที่มีความหมายสัมพันธ์กันกับคำเดิม อาจสัมพันธ์กันในเชิงเปรียบเทียบ หรือสัมพันธ์กับความรู้สึกร่วมกัน นอกจากนี้มีการสร้างจังหวะเสียงให้สอดคล้องกับทำนองเพลง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่นที่มักใช้ภาษาถิ่นเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษาถิ่นที่มีความเฉพาะเจาะจงสูงอาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจของผู้ฟังที่เป็นคนต่างถิ่นหรือเยาวชนรุ่นใหม่ ดังที่ผลการวิจัยพบว่าผู้ฟังบางกลุ่มไม่สามารถเข้าใจความหมายของบทเพลงได้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับแนวคิดด้านการเปลี่ยนแปลงทางภาษาและสังคมที่ระบุว่า เมื่อบริบททางสังคมเปลี่ยนแปลง ภาษาและรูปแบบการสื่อสารก็จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การที่มีการนำภาษาไทยมาตรฐานหรือถ้อยคำร่วมสมัยเข้ามาผสมผสานในบทเพลงรองเง็ง จึงเป็นกลไกหนึ่งในการปรับตัวของวรรณกรรมพื้นบ้านเพื่อให้ยังคงดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบัน อีกทั้ง การใช้ภาษาที่มีลักษณะเป็นบทปฏิบัติและการด้นสด ยังสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและการแสดง กล่าวคือ ภาษาไม่ได้ทำหน้าที่เพียงสื่อความหมาย แต่ยังเป็นเครื่องมือสร้างปฏิสัมพันธ์ ความสนุกสนาน และอารมณ์ในการแสดง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของศิลปะการแสดงพื้นบ้าน

วรรณกรรมเพลงรองเง็งของจังหวัดตรังเป็นทั้งมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน และช่องทางในการสื่อสารที่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามบริบททางสังคม ภาษา และวัฒนธรรมได้อย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะที่ความนิยมในการแสดงรองเง็งแบบดั้งเดิมมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน การปรับรูปแบบการแสดงและการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับยุคสมัย อาจเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้วรรณกรรมเพลงรองเง็งยังคงได้รับความนิยมและสามารถสืบทอดต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. วรรณกรรมเพลงรองเง็งมีลักษณะเป็นกลอน คล้ายกลอนสุภาพหรือกลอนแปด ดังนั้น การรณรงค์ให้เยาวชนคนไทยใส่ใจรองเง็งจึงควรเริ่มต้นจากบทกลอน
2. วรรณกรรมเพลงรองเง็งใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เรียงเรียงเป็นกลอนเพลง ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน สังคมในจังหวัดตรัง สามารถใช้รองเง็งเป็นสื่อในการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน เยาวชนไทยใส่ใจรักภาษาไทยถิ่นใต้ได้

ข้อเสนอแนะในการงานวิจัยต่อไป

1. ปัจจุบันวรรณกรรมเพลงรองเง็งเรียบเรียงด้วยภาษาไทยถิ่นใต้เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นนักวิจัยจึงควรศึกษาวิเคราะห์ การใช้ภาษาถิ่นใต้จากวรรณกรรมเพลงรองเง็งได้
2. ควรมีศึกษาการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ เช่น ลิเกป่า เพลงบอก ในจังหวัดตรังและจังหวัดใกล้เคียง

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2554). *องค์ความรู้ดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมวัฒนธรรมผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ขวัญใจ บุญคุ้ม. (2559). *วจนลีลาและบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่ง*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2542). *วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดตรัง*. ตรัง: หอจดหมายเหตุ.
- ชญาดา รัตนพันธ์ ชนัย วรรณะลี และ อชญา สพฤกษ์. (2560, มกราคม-เมษายน). วิเคราะห์เปรียบเทียบการแสดงร้องเงี้ยวฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตก. *วิทยาลัยนครราชสีมา*, 11(1), 71-81.
- ชำนาญ ปานาวงษ์. (2563). *ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ: จากแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เด่นศิริ ลินสีบล. (2564). *สุนทรียะทางภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงสุนทราภรณ์ การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 38*. สืบค้นเมื่อ, จาก https://kukrdb.lib.ku.ac.th/proceedings/KUCON/search_detail/result/7509.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2559). *วรรณกรรมและภาษาถิ่นใต้*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- บุปผา บุญทิพย์. (2562). *หลักการใช้คำ ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2555). *ภาษิตสำนวนไทยในวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มาโนชญ์ ยกเชื้อ. (2555). *การศึกษาเพลงต้นหยง: กรณีศึกษาคณะต้นหยงกลุ่มอนุเคราะห์บ้านป่าคลอก ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต*. (ปริญญาานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2565, 10 มกราคม). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้นจาก <https://dictionary.orst.go.th/>.
- วรรณศิริ ศรีวารณบุญ. (2554). *มรดกวัฒนธรรม-ภาษาและวรรณกรรม-เพลงร้องเงี้ยวต้นหยง*. สืบค้นจาก <http://www.iamtrang.com/?p=835>.
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. (2529). *สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 8*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สวณิต ยมาภัย และคณะ. (2562). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม, กระทรวงวัฒนธรรม. *เทศกาล การแสดงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีทั่วไทย 2563*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.